

FELNÖTTEK KOMPETENCIÁI FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS KÖRNYEZETBEN

Elnök: **Lannert Judit**
T-Tudok Zrt.

A REFLEKTÍV GONDOLKODÁS ÉRTÉKELÉSE TANÍTÓKÉPZŐS HALLGATÓKNÁL

Bordás Andrea
Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad

Kulcsszavak: szituatív tanulás; reflektív gondolkodás; önértékelés

A pedagógusok szakmai fejlődése jellemzően szituatív természetű, amit a tevékenység gyakorlása közben megfigyelhető hozzáértőbb mesterek (Lave, 1997; Lave és Wenger, 1991) és a reflektív gondolkodás egyformán támogatnak. Éppen ezért a pedagógusképzés során kiemelt szerepet kap a pedagógiai gyakorlat. A reflektivitás hosszú egyéni tanulási folyamat alatt alakul, amit meghatároz az oktatási rendszerben uralkodó tanítási kultúra (Szivák, 2014). Ha egyetértünk Lave antropológus elképzelésével, miszerint a tanulás minden formájában enkulturáció, bevonódás egy közösség kultúrájába (Brown, Collins és Duguid, 1989; Lave, 1997; Allal, 2001), a reflektív gondolkodás kialakításának azért is kiemelt szerepet kell szentelni a pedagógusképzés folyamatában, hogy a kezdő pedagógus az uralkodó tanítási kultúra pozitívumainak és negatívumainak azonosítása és ez utóbbiaktól való elhatárolódása által képes legyen a tudatos önfejlesztésre. A romániai oktatási rendszerben jellemző formalitáskultúra, a lepapírozás jelensége (Bordás, 2015) reális veszéllyel fenyegeti a rendszerbe újonnan belépő diplomásokat. Ezzel a veszéllyel való megküzdés támogatásaként felsőoktatási intézményünk tanító- és óvóképző szakán kiemelt hangsúlyt fektetünk a reflektivitás kialakítására, gyakorlására. Jelen kutatás célja a tanítási pedagógiai gyakorlat értékelőmappájába kerülő szöveges önértékelések kvalitatív vizsgálata által annak megállapítása, hogy kialakult-e a reflektív gondolkodás legalsó, technikai szintje, s ezen a szinten milyen problémák foglalkoztatják a hallgatókat, milyen minőségű a pedagógiai helyzetek leírása, elemzése és a cselekedetek önértékelése. Feltételezem, hogy az érzelmek mint gátló tényezők jelentősen befolyásolják a reflektív gondolkodás színvonalát. A 18 végzős hallgató szöveges önértékelésének elemzése rámutatott arra, hogy az önértékelés egyik meghatározó eleme a helyzethez kapcsolódó érzelmek tudatosítása. Az elemzés gyakran csak érzelmi szinten történik meg, nem képesek még érzelmileg eltávolodni a sikertelen helyzetektől. A sikeres helyzetek értékelésében ugyanígy ritkán elemzik alapos részletességgel a problémát.